



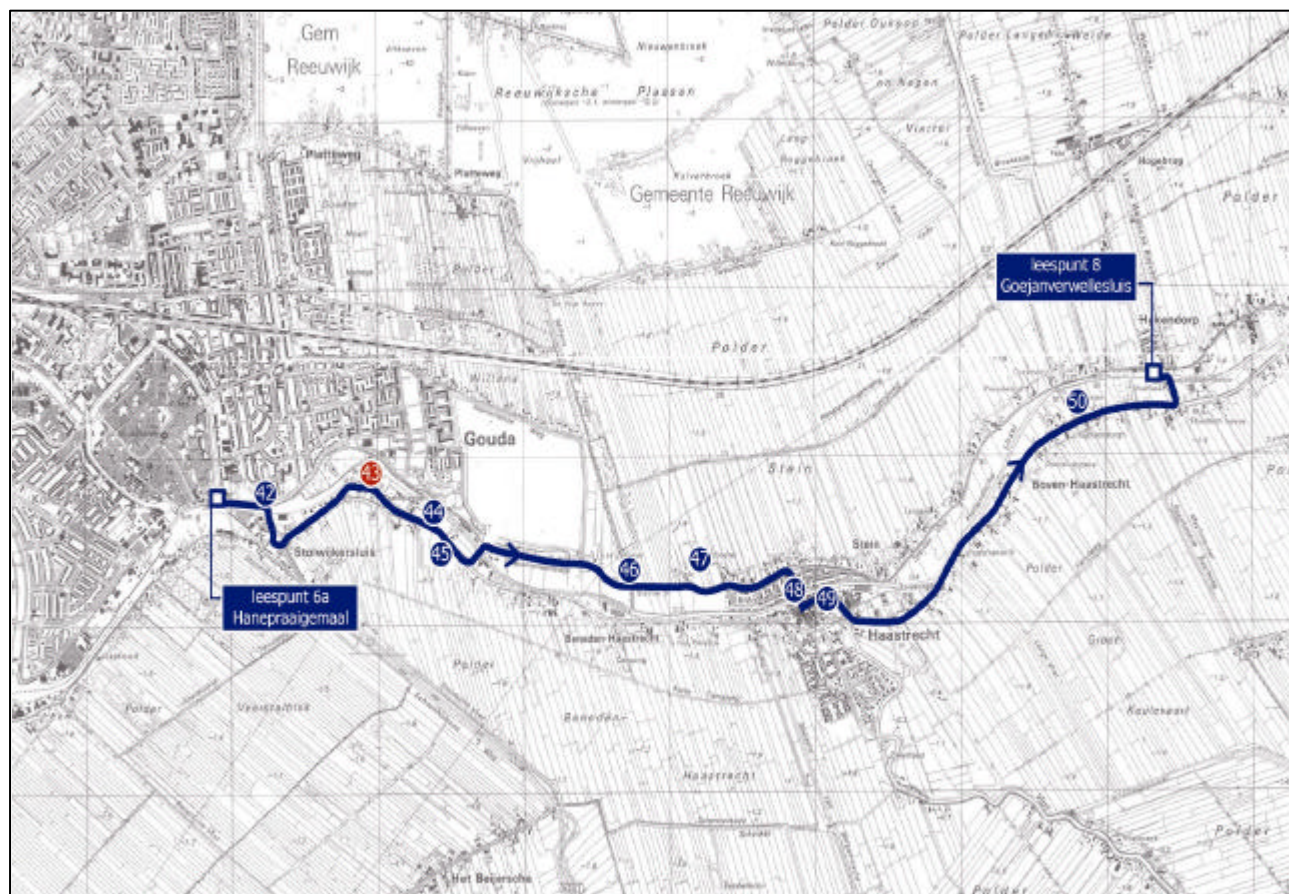
Verlenging via Hekendorp

Leespunt 6a: Hanepraaigemaal

Vanaf het Hanepraaigemaal rijdt u over de Goejanverwelledijk tot de Haastrechtsebrug. U slaat daar rechtsaf. U rijdt voor driekwart om de rotonde heen en neemt dan het fietspad langs de Provinciale Weg West, richting Haastrecht. Na een honderdtal meters steekt u de Provinciale Weg West over en volgt u de Zuider IJsseldijk. Na 500 meter vindt u linksaf de toegang tot de Waaiersluis. U gaat daarna verder via het fietspad langs de Provinciale Weg West, passeert de Haastrechtse Molen en gaat bij de verkeerslichten linksaf, over de Goverwellebrug. Meteen na de brug gaat u rechtsaf en volgt u de Goejanverwelledijk tot aan Haastrecht. Hier steekt u de Hollandsche IJssel weer over via de voormalige Tolbrug. Over de Provinciale Weg West en de voetbrug over de IJssel komt u aan in Hekendorp, waar bij het voormalige Rechthuis het volgende leespunt is.

Al eerder op de route hebben wij u uitgelegd hoe de langs de dijken gelegen wielen ontstonden. Een dergelijk wiel (hier in de volksmond 'De Kom' (42) geheten) kunt u zien onderaan de Goejanverwelledijk tegenover de Haastrechtse Brug. Rond deze 'Kom' lag vroeger een aantrekkelijk wijkje uit de 30-er jaren. Maar het zandpakket voor de aanleg van de nieuwe Haastrechtse Brug drukte op een nacht het onderliggende veen weg, waardoor de woningen rond de Kom van hun fundering werden getild en 's morgens schots en scheef bleken te staan. Het wijkje moest worden afgebroken.

Tot 1285 stond de Hollandsche IJssel in open verbinding met de Lek bij Nieuwegein en de Nieuwe Maas bij Krimpen. Omstreeks het jaar 1000 werden door enkele desastreuze stormvloeden de grote zeearmen gevormd en werd de Hollandsche IJssel een getijdenrivier. Het gevolg was dat vanuit de rivier veel overstromingen plaats vonden door vloed vanuit het westen en rivierwater vanuit het oosten. Daarom werd de IJssel in 1285 in Vreeswijk afgedamd. Maar door de afsluiting ontstond er vervolgens te weinig stroming, waardoor de rivier steeds ondieper en moeilijker bevaarbaar werd.





Dat is de reden waarom omstreeks 1860 de Hollandsche IJssel bovenstrooms werd gekanaliseerd, door de bouw van de **Waaiersluis (43)**. Dit is een zeldzaam sluisstype. De sluis kan met toepassing van twee waaierdeuren ook tegen de druk van hoog water in worden geopend. Het complex bestaat uit een dubbel sluisstelsel, waaraan de waaierdeuren zijn toegevoegd. Dit is een plek met historie en met de status (vanaf het jaar 2000) van Rijksmonument. Dankzij de kanalisatie was meer scheepvaart mogelijk en ontstonden langs de oever veel steenbakkerijen. De laatste tijd wordt de Waaiersluis vooral gebruikt door de recreatievaart. In 2004 is er een gemaal bijgebouwd, waarbij zoveel mogelijk rekening is gehouden met de historische waarde van de Waaiersluis. U kunt deze bijzondere sluis via een smal bruggetje oversteken, maar dat mag alleen te voet; de fiets moet u dus even achterlaten.

Een eindje voorbij de Waaiersluis, richting Haastrecht, staat aan de linkerzijde van de Provinciale Weg West de **Haastrechtse molen (44)**. Dit is de enig overgebleven stenen watermolen met een stelling in Nederland. De molen is nog in bedrijf, maar wordt wel af en toe ondersteund door een elektromotor. De molen bemaalt de Beneden Haastrechtse Boezem, aan de andere zijde van de Provinciale Weg West. Dit is van oorsprong ook al een wiel, als gevolg van een dijkdoorbraak. Plaatselijk is dit wiel, 't **Roosje (45)** geheten, meer dan 10 meter diep.

U steekt de Hollandsche IJssel over en rijdt over de Goejanverwelledijk richting Haastrecht. U passeert het **Gemaal Stein (46)**, een voormalig stoomgemaal dat nu nog de gelijknamige polder bemaalt, maar binnenkort buiten gebruik zal worden gesteld. Vanaf hier kunt u laag over een fietspad op de zomerdijk rijden. Maar beter blijft u hoog op de winterdijk, zodat u vlak voordat u Haastrecht binnenkomt links de boerderij 't Klooster kunt zien. Tot een brand in het jaar 1549 stond hier het **Klooster Emmaus in het Land van Stein van de Reguliere Kanunniken van Holland (47)**, waar van 1488 tot 1493 de in Gouda geboren Gerrit Gerritszoon woonde, die zich later Desiderius Erasmus noemde. In 1492 ontving hij hier zijn priesterwijding.

In Haastrecht steekt u de Hollandsche IJssel over via de **Tolbrug (48)**. Tot het jaar 1883 was hier een pontveertje. Tot 1958 kon de fietser uitsluitend van de brug gebruik maken na betaling van een stuiver aan de brugwachter. In Haastrecht doet u het **Gemaal De Hooge Boezem achter Haastrecht (49)** aan, een voormalig stoomgemaal uit 1872, dat thans als poldermuseum is ingericht.

Dan vervolgt u de route richting Hekendorp via de Provinciale Weg West. U passeert links het **Klooster van Sint Gabriël van de Paters Passionisten (50)**. U steekt opnieuw de Hollandsche IJssel over via de voet-fietsbrug en komt aan te Hekendorp, bij de Goejanverwellesluis.